

GEMEENTE SCHERPENZEEL

Aan Stichting Houd Scherpenzeel Groen en Gezond
t.a.v. de heer F. van Heck
Burgemeester Röell-iaan 18
3925 BB SCHERPENZEEL

Scherpenzeel, 3 februari 2022

Postbus 100
3925 ZJ
Scherpenzeel
(033) 277 23 24

Buitenplaats
Stationsweg 389a

www.scherpenzeel.nl

IBAN Rekeningnummer
NL62BNGH0285007548

Uw brief d.d. :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 36488 / 38051
Behandeld door : M.W. Jaeger
Bijlage(n) :
Onderwerp : Verzoek om referendum

Geachte heer Van Heck,

Dank voor uw brief d,d. 5 januari 2022 waarin u onze raad en het college oproept tot het organiseren van een referendum over de toekomst van het Zwarte Land II. Het is zeer bemoedigend om te zien dat er zoveel betrokkenheid is bij de ontwikkelingen in ons dorp. Omdat een eventuele ontwikkeling van het Zwarte Land II voor Scherpenzeel ingrijpend is vanuit onder andere ruimtelijk, maar ook economisch oogpunt, kan ik mij uw verzoek voorstellen.

Tegelijkertijd heb ik besloten de gemeenteraad op dit moment geen voorstel voor een referendum rond het dossier 't Zwarte Land II te doen en zal ik uw verzoek aanhouden tot een later moment na de gemeenteraadsverkiezingen 2022. De eerlijkheid gebiedt daarbij te zeggen dat pas op dat latere moment door het college kan worden vastgesteld of zij de gemeenteraad positief of negatief over een dergelijk referendum zal adviseren. De overwegingen die voor mij doorslaggevend zijn geweest, voor het niet nu organiseren van een referendum tijdens de gemeenteraadsverkiezingen, zijn de volgende:

1. *De fase waarin een eventuele ontwikkeling Zwarte Land II zich bevindt leent zich (nog) niet voor een binaire vraagstelling van het referendum instrument.*

U geeft aan dat de vraagstelling in een referendum Zwarte Land II eenvoudig kan zijn. Ik ben dat niet met u eens. Er is wat mij betreft nog te weinig duidelijkheid over hetgeen potentiële ontwikkelaars voor ogen staat nadat zij het participatie traject en gemeentelijke en provinciale kaders in hun plannen hebben meegewogen. Denkt u daarbij aan landschappelijke en groene invulling (w.o. een kinderboerderij) en de relatie tot zichtlijnen en Grebbelinie, volumes van eventuele gebouwen zowel qua

oppervlak als hoogte, duurzaamheidsaspecten, etc. Dat betekent dat een eventuele ontwikkeling nog vele gedaanten kan aannemen. Ik acht het komen tot een vraagstelling die een reële ja/nee keuze aan onze inwoners voorlegt, in deze fase dan ook niet haalbaar. De "nee keuze" kan wellicht het niet toestaan van welke ontwikkeling dan ook beogen, maar het zal niet duidelijk zijn welke keuze het "ja-voorstel" omvat.

2. Referenda gaan normaal gesproken over een concreet voorliggend voorstel.

Een referendum wordt normaal gesproken georganiseerd rond een concreet voorstel, dat in besluitvormende zin aan een politiek bestuurlijk gremium (in dit geval de gemeenteraad) wordt voorgelegd. De logica daarvan is gelegen in het feit dat wij in de wetgeving (nog) geen vorm van bindend referendum kennen. De uitslag van een referendum is dus (hoe belangrijk ook) een advies aan het besluitvormend gremium. Juist vanuit de (zwaarwegende) advies functie van een referendum, is het van belang dat dat advies een concreet antwoord is op een concreet voorliggend besluit. In het geval van Zwarte Land II is op dit moment geen sprake van een voorgelegd besluit. Ook vanuit die optiek acht ik een referendum op dit moment prematuur.

3. Complexe dossiers lenen zich niet altijd voor een referendum.

In de komende maanden wordt de nieuwe omgevingswet op meerdere momenten in de gemeenteraad besproken. Daarbij zal ook aan de orde komen in hoeverre een referendum een passend participatie-instrument kan zijn in het kader van ruimtelijke ordeningsvraagstukken. Dergelijke vraagstukken zijn over het algemeen zeer complex en omvatten regelmatig aanzienlijke (financiële) belangen: als plannen doorgaan, maar ook als ze NIET doorgaan. Ook is vaak niet eenduidig in welke mate iemand belanghebbend is. Overigens is recent bekend geworden dat de behandeling van de omgevingswet in de Eerste Kamer wederom is uitgesteld.

4. De historische context en de in het verleden gemaakte beleidskeuzes dienen meegewogen te worden.

Met betrekking tot het Zwarte Land II is reeds een langdurig proces doorlopen, waarbinnen door raad en college besluiten genomen zijn die relevant zijn voor het vervolg van een eventuele ruimtelijke ontwikkeling van het Zwarte Land II. U kunt hierbij denken aan structuur- en omgevings-visie, anterieure overeenkomst en bijvoorbeeld diverse informatie momenten die besproken zijn in de gemeenteraad. Niet tegenstaande het feit dat het ultieme besluit voor een eventuele ontwikkeling op het Zwarte Land II gebaseerd zal zijn op een eventuele bestemmingswijziging, die door een besluit van de gemeenteraad dient te worden vastgesteld, is het van belang eerdere stappen die in de procesgang rond het Zwarte Land hebben plaatsgevonden in ogeschouw te nemen en mee te wegen. Het is op dit moment onduidelijk hoe die weging in een referendum verwerkt kan worden.

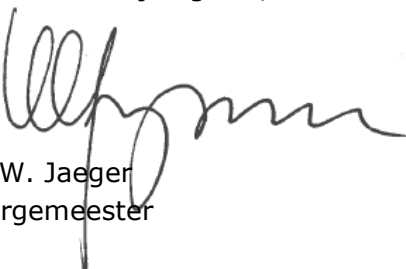
5. Ruimte voor nuance in het kader van Gemeenteraadsverkiezing

De ruimte voor nuancering en/of wensen ten aanzien van een eventuele ontwikkeling Zwarte Land II is bij uitstek mogelijk bij de aankomende gemeenteraadsverkiezingen. Ik verwacht dat een eventuele ontwikkeling van Zwarte Land II uitdrukkelijk onderdeel van de verkiezingscampagnes zal zijn. In die zin is er alle ruimte voor de inwoners van Scherpenzeel om zich over de wenselijkheid van ontwikkelingen uit te spreken. Natuurlijk zullen kiezers hun keuze niet alleen op basis van het dossier Zwarte Land II tot uiting brengen. Tegelijkertijd zal de politiek juist in deze periode goed in staat zijn de meningen onder de bevolking te horen.

Op grond van bovenstaande overwegingen ben ik tot de slotsom gekomen dat een referendum met een binaire, gesloten vraagstelling (ja of nee) zich op dit moment niet leent voor een dergelijk complex dossier. Zoals gesteld heeft dat tot gevolg dat ik de gemeenteraad geen voorstel tot de organisatie voor een gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen te organiseren referendum zal doen. Ik zal uw verzoek echter wel aanhouden en alsnog aan de gemeenteraad voorleggen indien zich een moment voordoet waarbij wel sprake is van een concreet voornemen tot besluitvorming en de raad aangeeft behoefte te hebben aan afwegingsmoment voor het al of niet organiseren van een referendum. Ik wil u erop wijzen dat dat niet betekent dat er bij een voorstel tot ontwikkeling van 't Zwarte Land II per definitie een referendum zal worden georganiseerd. Het is op basis van de Kieswet aan onze gemeenteraad om te bepalen of zij daartoe wenst over te gaan.

Ik ben mij bewust dat mijn antwoord teleurstellend voor u kan zijn. Toch meen ik hiermee bij te dragen aan een transparant en zorgvuldige procesgang rond een eventuele ontwikkeling Zwarte Land II en de gemeentelijke publiekrechtelijke verantwoordelijkheid inzake ruimtelijke ordening. Daartoe blijf ik en het college dan ook graag u en met de Stichting Houd Scherpenzeel Groen en Gezond in gesprek.

Met vriendelijke groet,

M.W. Jaeger
burgemeester